

Het Kosterluik

Heemkundevereniging Sprang-Capelle

Jaargang 7
2014

Redactieadres: Schoolstraat 20, 5161 ZD Sprang-Capelle, tel. 0416-312210
Redactieleden: Koos Nieuwenhuizen, Rien Visser, Netty Waarts

no. 4
januari

Van de redactie

Wat is er mooier dan Het Kosterluik te beginnen met een wens. Namens het bestuur van onze vereniging en de redactie wens ik u een gezegend en gezond nieuw jaar toe. En ik hoop voor u dat het ook een voorspoedig jaar mag zijn. Niet al te veel crisis aan uw hoofd.

Ik ga nog even door met wensen. Ik wens u ook een mooi en interessant heemkunde jaar toe met boeiende lezingen, gezellige en leerzame excursies.

Met het laatste Kosterluik van een jaar gaat het altijd wat moeizaam. Hoort het nog bij 2013 of is het al 2014? Voorlopig kiezen we maar voor vier nummers van Het Kosterluik in een jaar, dus voor u ligt 7.4.

Sinds het laatste Kosterluik in november is er niet zoveel gebeurd in de vereniging. Er is alle ruimte gegeven aan de feestdagen.

In het bijzonder vraag ik uw aandacht voor de contributie. Regelmatig is er door het bestuur en in het bijzonder door de penningmeester aandacht voor dit onderwerp gevraagd. En terecht! De bankkosten stijgen de pan uit. Het aanmaken van acceptgirokaarten is ook niet voor niks. Alle bankrekeningnummers worden uitgebreid. Tot nu toe kende iedereen zijn bankrekeningnummer uit zijn hoofd. Maar met 18 letters en cijfers wordt het al wat lastiger. Vandaar een andere manier van contributie betalen. U wordt daar uitvoerig over voorgelicht. Veel leesplezier toegewenst en probeer eens de puzzel op te lossen!

Rien Visser

In gesprek met .....

In het vorige Kosterluik had ik het al aangekondigd, dat u 'In gesprek met .....' zou moeten missen. En nu is het zover. We zouden hier een blanco pagina kunnen plaatsen om dat gemis zichtbaar te maken. Maar dat is zonde van het papier. Daarom hier nog maar een kort afscheidswoord voor de schrijver van 'In gesprek met ....' Piet van Ferneij.

Ik herhaal de woorden die ik als voorzitter gesproken heb op de Algemene Ledenvergadering van 25 november j.l.

En nog een onderwerp er even uitgelicht.

Ooit hebben wij het idee opgevat om de leden van onze vereniging wat beter te leren kennen. Dat zou kunnen in een terugkerende rubriek 'in gesprek met ....'

Die rubriek heeft Piet jarenlang voor zijn rekening genomen. *Op pad om leden zo ver te krijgen voor 'een gesprek met .....' De één stemde vlot toe, de andere aarzelde. Soms gaf Piet toe, een andere keer hield hij vol. Ik kan natuurlijk alleen maar voor mijzelf en het bestuur spreken: **wij hebben er van genomen.***

"En nu is het genoeg", liet Piet ons weten. Ik heb genoeg geschreven. Onder die honderden leden zijn best mensen te vinden die mijn taak over willen nemen.

Dat zullen we zien.....

*Piet, hartelijk dank voor je mooie verhalen. Als dank een boekenbon, dus even **niet meer schrijven, maar lezen.***

Ik zal maar eindigen met de woorden waar de 'In gesprekken met...' altijd mee eindigden. "Piet, bedankt, nu nog even een foto maken voor Het Kosterluik."

De foto ziet u hiernaast staan. Heeft u ook zijn uitspraak over zijn opvolger gelezen?

Tot nu toe hebben zich nog geen vervangers van Piet van Ferneij gemeld. Ik hoop dat zijn uitspraak "Onder die honderden leden zijn best mensen te vinden die mijn taak over willen nemen." uit komt.

Rien Visser

'Van eigen haard'

Hier ziet de redactie van 'Van eigen haard' druk bezig om alle kopie te controleren.

In 1946 werden de eerste militairen naar Nederlands-Indië uitgezonden om daar recht en orde te gaan herstellen. Al snel daarna ontstond er in Sprang het idee om de Sprang-Capelse militairen te ondersteunen. Door een aantal betrokkenen is bedacht om voor de jongens in Indië een contactblad te maken. Dat blad had het doel om hen daar geestelijk te ondersteunen. En ze op de hoogte te houden van het nieuws uit Sprang-Capelle. Het blad werd 'Van eigen haard' genoemd en verscheen 2 x per maand. Het blad is opgeheven half 1948.

De secretaris van de redactie was Sjaak van der Schans, die in de Jan de Rooijstraat opgroeide. Sjaak heeft altijd alle nummers en correspondentie bewaard. Na zijn overlijden vond zijn oudste dochter al deze bladen weer. Die heeft zij gelukkig bewaard. Haar man John Beukelaar, die een groot gevoel voor historie heeft, vond dat het gehele archief in Sprang-Capelle thuishoorde. Hij schonk het daarom aan de heemkundevereniging, met het verzoek om er iets mee te

doen. En dat gaat gebeuren. Een lid van onze vereniging gaat al deze bladen weer lezen. Hij zal een poging wagen om een beeld te geven van de inhoud van die bladen. Met het resultaat zullen we vast en zeker een 'Bruggeske' kunnen vullen. Daar hoort u te zijner tijd wel meer van.

Wij danken de familie Beukelaar-van der Schans voor deze gift. Er ontbreken echter wel enkele nummers. Mocht er iemand onder u zijn die nog 'Van eigen haard' heeft, dan verzoek ik u om contact met mij opnemen.

Koos Nieuwenhuizen

Lezing op 25 november over 'Thuislachten' door Mari van der Velden

SEIZOEN 1949/1950   N° 431945 *
Groep A   154
B

AANHOUDINGSBEWIS VOOR EEN VARKEN, BESTEMD VOOR
HUISSLACHTING

De geldigheid van dit bewijs vervalt uiterlijk op 31 Maart 1950

Verstrekt aan: A. Dirksen

Reg.No.: 107032, Distr.No.: 61

Wonende: Dongensweg 141, Kaatsheuvel
(adres) (woonplaats)

Kenmerken van het varken:
Big/oude reug*) met een levend gewicht van: 61 kg.
Afgegeven de 13 Oct. 1949

*) Doorhalen hetgeen niet terzake is.

Namens het Bedrijfschap voor Vee en Vles,
(voor de Provinciale Voedselcommissaris voor...)

[Handtekening]
(handtekening)

N.B. Deze vergunning moet zorgvuldig worden bewaard en op eerste aanvraag worden getoond aan die ambtenaren, die ingevolge art. 25 van het Besluit berechtiging economische delicten belast zijn met het opsporen van overtredingen bij dit besluit strafbaar gesteld.
Bij sterfte of noodslachting van het varken moet deze vergunning binnen 3 weken bij de P.B.H. ingeleverd worden met overlegging van een destructiebewijs, resp. noodslachtings-afrekening.
Voordat tot slachten van dit varken mag worden overgegaan, dient hiervoor een M A C H T I G I N G door de Provinciale Voedselcommissaris te zijn verleend. Deze machtiging wordt eerst verleend, nadat de betrokkene het vermelde varken ten minste 3 maanden op eigen bedrijf heeft aangehouden. Het aanvragen van de machtiging tot het slachten van bovengenoemd varken geschiedt door deze vergunning, aan ommekeerda ingevuld, in te leveren bij de P.B.H. De machtiging kan door de P.B.H. worden uitgereikt tegen betaling van f.25.

Aanlekeningen bij bedrijfscontrole:

MODEL VAVH/N   A.L. 23678 - 48

In mijn voortuin vond ik verleden jaar bovenstaand bewijs. Toevallig gaat dat ook over thuislachten.

Een stampvolle zaal (140) luisterde aandachtig en regelmatig met een glimlach naar Mari van der Velden, oud slager uit Kaatsheuvel. Er waren ook nogal wat slaggers op die lezing afgekomen. Dat was af te leiden uit de opmerkingen van Mari. Soms vroeg hij de zaal of het allemaal klopte wat hij vertelde en keek daarbij in bepaalde richtingen.

We kregen een kort historisch overzicht van het slagervak gepresenteerd. Waar komt het woord slager nou vandaan? Volgens Mari -en dat is de specialist- komt dat van 'slaan'. Een dier moest vroeger eerst dood geslagen worden voor het slachten aan de orde was. En tegenwoordig .....

Toen kwam het slachten aan huis aan de orde. Mari schilderde de voorbereidingen die nodig waren voor er geslacht kon worden. De tegenstelling met nu was groot. Op een tochtig boerenerf in de modder moest het dan gebeuren. Het warme water stond klaar. Het varken moest ontdaan worden van zijn haren. Die haren brachten ook geld op. Het einde van een varkenshaar is gesplitst en daarom heel geschikt voor een scheerkwast. Pannen, ketels en teilen moest klaar staan om al het vlees in te bewaren, voor het verwerkt werd. En niet te vergeten het zout. Er was een flinke hoeveelheid zout nodig om het vlees te conserveren. 6% van het gewicht van het varken.

Aan het eind van het proces werd het varken geleerd, aan de leer (ladder) opgehangen. Je moet dus wel even oppassen om onder slaggers te zeggen dat je geleerd bent. Ze zullen je dan raar en meewarig aankijken.

Ik denk dat er twee dingen ontbraken. Ten eerste had ik wat gerookte zijgen spek verwacht. Zodat we ook konden ruiken waar de lezing over ging. Mijn neus was er helemaal op voorbereid. Dat heerlijke gerookte luchtje.

Ook had ik wat foto's verwacht van het slachten. Maar volgens Mari zijn die er niet. In de tijd van het thuis slachten waren er sowieso al weinig fototoestellen. En als er al een toestel was, wie dacht er dan aan foto's maken. Iedereen was druk en aan het eind zeiden ze niet "Wie heeft er foto's gemaakt", maar "staat de borrel al klaar". Na de pauze nam Mari ons mee naar een klein abattoir om te laten zien hoe het slachten nu ging. 's Avonds in bed zag ik nog steeds al dat rode vlees voorbij komen. De volgende gedachten kwamen boven. Ga ik nog wel naar de supermarkt of slager om wat vlees te kopen? Of houd ik het even voor gezien? Maar ik blijf toch maar een stukje vlees kopen. Ik zeg dan, "Geef me maar een stukje vlees van dia 39 van de lezing van Mari van der Velden."

Rien Visser

Film gemaakt door Sirena in de vijftiger jaren van de vorige eeuw

In de jaren vijftig van de vorige eeuw heeft Sirena opdracht gegeven om een film van Sprang-Capelle te maken. Niet van heel Sprang-Capelle, maar van het gebied rond de Raadhuisstraat en de Julianalaan. Laten we zeggen, 'het voedingsgebied van Sirena'. Dat zal ter gelegenheid van een jubileum geweest zijn. Het is door een professional gebeurd. Vele inwoners hebben die film in Zidwinde gezien.

Af en toe komt er bij de heemkundevereniging de vraag binnen of wij die film hebben. Maar onze vereniging is niet in het bezit van die film. Zelfs Sirena heeft die film niet meer.

Conclusie: die film is spoorloos verdwenen.

Waar is die film gebleven? Wie het weet mag het zeggen! Zijn er onder de lezers van dit bericht die nog zo'n film hebben, dan graag met mij contact op nemen.

Koos Nieuwenhuizen

Contributie-inning

Ik vraag uw aandacht voor de inning van **de contributie voor 2014**. Bij de uitnodiging voor de lezing van 27 januari a.s. en het Kosterluik vindt u informatie over dit onderwerp.

De contributie 2014 wordt niet geïnd met een acceptgiro maar met een contributienota. Dat is goedkoper en net zo handig. Dus ik verwacht van u dat u voor 1 maart 2014 de contributie overmaakt naar de bankrekening van onze vereniging. Dat moet u doen op de manier zoals u zoveel zaken betaalt.

De contributie voor 2015 willen we innen via een machtiging. U vindt een machtigingsformulier en een brief met toelichting in de enveloppe. Het betalen van de contributie wordt dan helemaal makkelijk. Ik vraag u vriendelijk de machtiging in de geaddresserde en gefrankeerde enveloppe terug te sturen.

Zijn er vragen of problemen dan kunt u mij altijd raadplegen per telefoon 277386 of per mail j.nieuwenhuizen@ziggo.nl

Koos Nieuwenhuizen

Emailadressen

Je kunt mopperen over ons digitale tijdperk. Alles moet via de computer en het internet. Maar het kan ook handig zijn. En het kan bovendien ook nog kostenbesparend zijn. U begrijpt het al dat onze vereniging iets van u nodig heeft. Niet uw portemonnee of bankpas, maar heel simpel uw emailadres. O, zo handig voor een vereniging. Wij kunnen dan heel gemakkelijk met de leden communiceren. Helemaal als er iets onverwachts gebeurt. Een lezing of andere activiteit krijgt een andere begintijd of wordt verplaatst of gaat zelfs helemaal niet door. U kunt dan via uw emailadres snel gewaarschuwd worden.

Hoe werd dat vroeger gedaan? Ja, ... Maar we leven in een andere tijd en we willen gebruik maken van de mogelijkheden.

U hoeft geen aparte handelingen te verrichten. Vul u emailadres gewoon op het machtigingsformulier in.

Heeft u geen emailadres? Geen probleem, dan blijft alles bij het oude en zullen wij u zo goed als het kan ook inlichten.

Koos Nieuwenhuizen

NEO-bladen

Wie kent de voetbalclub NEO niet? Nederland en Oranje? De grootste voetbalclub van Sprang met ca. 500 leden.

NEO kent een voetbalblad. Dat begint aan zijn vijftigste editie. In al die jaren is het blad natuurlijk veranderd. Van een getypt en gestencild A4-tje tot een mooi gedrukt clubblad. Vroeger verscheen er in het blad een echte column die het wel en wee van de vereniging behandelde. Maar soms gingen ze over de grenzen van het voetbal heen en werd de plaatselijke politiek ook niet ontzien. Die column zag het licht onder de naam 'De Beuzelbank'. De heemkundevereniging heeft alle edities - netjes ingebonden- ter inzage gekregen. We gaan eens bekijken of er uit die vijftig edities een mooie en interessante samenvatting is te maken. Het resultaat zou dan een 'Bruggeske' moeten vullen. Onze aandacht gaat vooral uit naar de column. We hebben even tijd nodig, maar u hoort er vast meer van.

Koos Nieuwenhuizen

Waar was dit en waar is dit ?

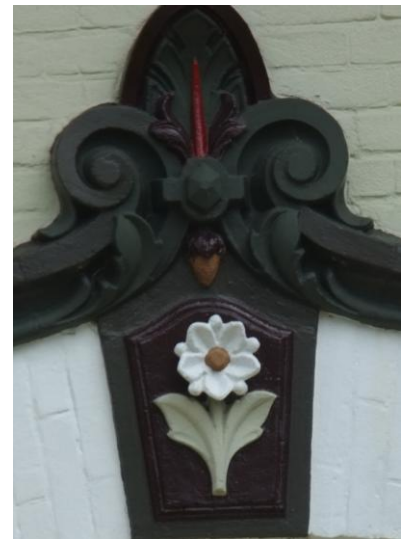

Waar was dit?

De vorige puzzel in Het Kosterluik 7.3 begon ik met deze zin: *Ik hoop dat ik deze keer een wat moeilijker vraag kan stellen.* Dat is helemaal uitgekomen. De redactie heeft geen enkele reactie gekregen. En dus zitten we opgescheept met een fles wijn.

Op de foto staat de staander van het ijzeren hekwerk op Wendelnesseweg West bij nr. 75. Misschien omdat het niet aan de doorgaande weg was, dat het niet opgemerkt is. Hoewel, fietsers rijden toch over deze vent weg. En voor wandelaars is het helemaal verstandig om deze weg te gebruiken.

Ik stel voor dat u allemaal nog eens naar de Wendelnesseweg gaat om te controleren of deze staander van het hek echt op de foto staat.

Waar is dit?

Ik hoop deze keer een wat makkelijker vraag te stellen.

Op de foto rechts staat een detail van een gevel in de kern Vrijhoeve. Misschien wel eens opgevallen toen u er langs reed. Om het wat gemakkelijker te maken, nog een tip. Je ziet het detail in het buitengebied.

Veel succes er mee.

Bel uw oplossing door naar de secretaris van onze vereniging Netty Waarts, tel. 312210 of stuur een mailtje naar info@heemkundesprangcapelle.nl.

Bij de inzending s.v.p. vermelden: oplossing puzzel 7.4. Onder de goede oplossingen wordt een fles wijn verloot.

Ad Wagemakers

Kijk regelmatig op de website van heemkundevereniging

Sprang-Capelle

www.heemkundesprangcapelle.nl